

Slovenská komisia Dejepisnej olympiády
Krajské kolo Dejepisnej olympiády pre ZŠ a 8-ročné gymnáziá
12. ročník, školský rok 2019/20
Testové úlohy pre kategóriu E (7. ročník ZŠ a 2. ročník OG)

Poznámka: otázky monotematickej časti sú označené *

1.* Štefánikov rodný kraj je ohraničený troma hradmi. Do odpoved'ového hárku správne doplňte ich dnešné pomenovania. Ako pomôcku použite obrázky dvoch z nich.

2.* V odpoved'ovom hárku správne doplňte nasledujúci text:

Dedinka Košariská, odkiaľ pochádzal Štefánik, sa nachádza v úzkej doline. Na západnej strane doliny je mesto **A** a na východnej strane mesto ...**B** ..., v ktorom je známa šikmá veža.

3.* Prečítajte si uvedený text a opravte v ňom tri chyby. Zvýraznené slová sú správne a nie je možné ich meniť/opravovať. Do odpoved'ového hárku uveďte chybný údaj a napíšte k nemu aj správne znenie.

Štefánikovská rodina mala vo svojom erbe vlka, ktorý držal v prednej labe ľaliu. Podľa rodinnej legendy sa Štefánikovci rozhodli v roku 1720 pomôcť Čechom v bitke na Bielej hore.

4.* Z ponúknutých možností vyberte dve správne a napíšte do odpoved'ového hárku iba správne písmená.

- A. Štefánikov otec bol katolícky farár v Košariskách.
- B. Štefánikov otec bol evanjelický farár v Košariskách.
- C. Za usilovnosť udelili Štefánikovi v poslednom roku štúdia na strednej škole stipendium 70 zlatých.
- D. Pre neuspokojivé výsledky musel Štefánik v poslednom roku štúdia na strednej škole doplácať 70 zlatých.

5.* Štefánik začal študovať vysokú školu v Prahe. Do odpovedového hárku správne zapíšte

- A. Aký odbor štúdia si pôvodne zvolil? (pomôžte si aj začiatočnými písmenami odboru)
- B. Súhlasil jeho otec so zvoleným študijným odborom? (stačí napísať áno, alebo nie)
- C. Súhlasil jeho otec s tým, že bude študovať v Čechách? (stačí napísať áno, alebo nie)
- D. Podporovala ho rodina počas prvého roku štúdia v Prahe? (stačí napísať áno, alebo nie)

6.* Štefánika počas prvého roku vysokoškolských štúdií v Prahe podporovali dva spolky. Do odpovedového hárku správne napíšte názvy oboch. Pomôžte si aj ich začiatočnými písmenami.

7.* O Štefánikových schopnostiach urovnávať konflikty svedčí aj to, že keď prišlo k roztržke medzi dvoma poprednými hlasistami, zvolal v roku 1901 do Skalice schôdzku priateľov časopisu Hlas. Tu sa mu ich podarilo uzmiert'. V odpovedovom hárku správne napíšte aspoň priezviská oboch popredných hlasistov.

8.* Do odpovedového hárku správne doplňte chýbajúce slová.

Cez prázdniny v roku 1903 viedol Štefánik členov spolkov Detvan a ... A... najskôr do Luhačovic a následne do mesta ... B ... (pomôžte si aj fotografiou), kde sa v ordinácii Dušana ... C konala porada slovenskej pokrokovej mládeže.

9.* Do odpovedového hárku správne doplňte chýbajúce slová

Vo Francúzsku sa podarilo Štefánikovi stať spolupracovníkom zakladateľa astrofyziky ... A..., ktorý mu ponúkol, aby sa zúčastnil výpravy na Mont Blanc. Následne sa vydali do B ..., krajiny na Pyrenejskom polostrove, kde úspešne pozorovali ... C ... Slnka. Po návrate do Francúzska pracuje v parížskej hvezdárni, kde má dokonca samostatné ... D ... Napriek tomu má neustále nedostatok ... E

10.* Keď sa Štefánik stáva vo Francúzsku známejším, komunikuje aj so slávnym inžinierom, ktorý vytvoril vtedy najvyššiu stavbu sveta. Do odpovedového hárku napíšte aspoň priezvisko toho tvorca symbolu Paríža.

11.* V roku 1910, keď bol Štefánik v USA, sa v súvislosti s preclením jeho batožiny sformoval názor na túto krajinu. Aký bol jeho názor na USA? **Do odpoved'ového hárku zapíšte iba správne písmeno.**

A. veľmi pozitívny

B. pozitívny

C. veľmi kritický

12.* V apríli 1915 uzavreli dohodové mocnosti s Talianskom zmluvu, podľa ktorej malo Taliansko dostať určité územia patriace Rakúsko-Uhorsku. Tieto územné zisky však boli na úkor jedného z už bojujúcich štátov, ktorý ale stál na strane Dohody. **Do odpoved'ového hárku zapíšte odpovede na nasledovné otázky.**

A. Ktoré územia malo Taliansko získať (pomôžte si aj začiatočnými písmenami)?

B. Na úkor ktorého štátu malo získať Taliansko spomenuté územia?

C. Pokúšal sa Štefánik tento spor vyriešiť (napíšte iba áno, alebo nie)?

13.* Z ponúknutých možností vyberte tri správne a iba ich písmená napíšte do odpoved'ového hárku. V súvislosti so Štefánikovým pobytom vo vtedajšom Rusku je dôležitý aj Kyjevský zápis, v ktorom:

A. je prvýkrát spomínaná Československá národná rada

B. nie je vôbec spomínaná Československá národná rada

C. predstavitelia Slovákov a Čechov verejne vyhlásili, že tvoria jeden národ

D. predstavitelia Slovákov a Čechov verejne vyhlásili, že netvoria jeden národ

E. Slováci a Česi prijímajú záštitu Dohody

F. Slováci a Česi prijímajú záštitu Ústredných (Centrálnych) mocností

14.* V odpoved'ovom hárku správne doplňte nasledujúci text:

Z Ruska odišiel Štefánik do Rumunska, ako člen francúzskej vojenskej ... A ... Na rumunskom území zriadil tiež ... B ... stanice a aj v súvislosti s tým, čomu sa venoval pred vojnou, nadviazal kontakty s bukurešťskou ... C ...

15. * Z ponúknutých možností vyberte iba jednu správnu a napíšte iba písmeno pri nej do odpoved'ového hárku.

Štefánik napriek tomu, že dokázal veľmi úspešne riešiť názorové rozdiely, v jednom prípade sa rozhodol, že

A. vyzve svojho oponenta na súboj

B. nechá oponenta zavrieť do väzenia

C. začne držať hladovku, aby presadil svoj názor

16.* Štefánik sa snažil získať podporu pre svoje myšlienky aj pomocou známych Slovákov v USA. Ku každému menu osobnosti v odpoved'ovom hárku prirad'te jej funkciu, povolanie či organizáciu.

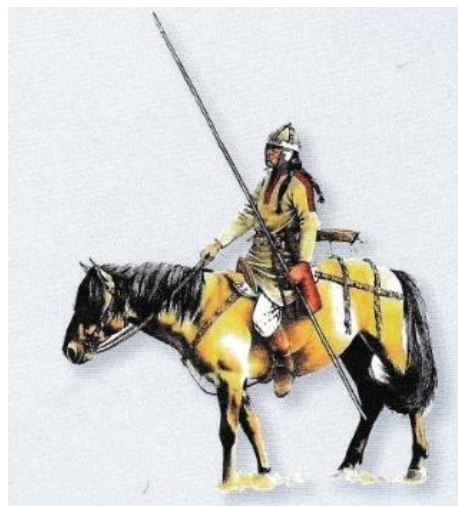
redaktor Slovenského sokola, predseda Slovenského národného združenia, kňaz a vynálezca, Slovenská liga, bankár

17. * V apríli 1918 sa konal v Ríme kongres podrobených národov Rakúsko-Uhorska. Na kongrese sa zúčastnili zástupcovia piatich podrobených skupín národov, pričom tam, samozrejme, nemohol chýbať ani Štefánik. Do odpoved'ového hárku zapíšte:

- A.** názvy týchto piatich skupín národov (pomôžte si aj začiatočnými písmenami) a
- B.** priezvisko jedného z ďalších Slovákov, ktorí tu boli okrem Štefánika prítomní (pomôžte si aj začiatočným písmenom).

18. Do odpoved'ového hárku správne doplňte nasledujúci text.

*Koncom 5. a na začiatku 6. storočia sa na Slovensku usadil slovanský kmeň ... **A** ... Ich pokojný život narušil kočovný kmeň ... **B** ... Pri úsilí vymaniť sa z nadvlády kočovníkov sa vyznamenal franský kupec Samo. Následne vznikol úspešný kmeňový zväz, ktorý dokonca porazil v roku ... **C** ... aj vojsko franského kráľa Dagoberta.*

19. Na území Slovenska si naši predkovia budovali najneskôr v 9. storočí množstvo hradísk. Do odpoved'ového hárku správne zapíšte miesta najvýznamnejších z nich. Pomôžte si aj ich začiatočnými písmenami.

20. Do odpoved'ového hárku správne doplňte nasledujúci text.

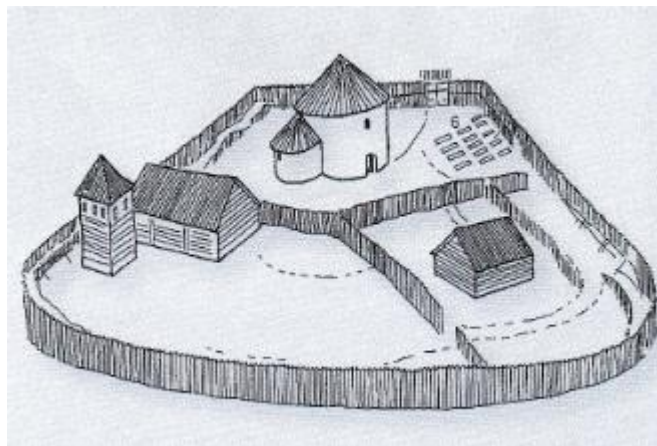
*Okolo roku ... **A** ... vzniká štát neskôr nazvaný Veľká Morava. Jeho prvý panovník ... **B**... sa odmietal podrobiť Franskej ríši, preto ho roku 846 Ľudovít Nemec nahradil kniežaťom **C** ...*

21. V roku 874 uzavrel Svätopluk s Ľudovítom Nemcom mier a začal obsadzovať územia v okolí Veľkej Moravy. Do odpoved'ového hárku správne zapíšte územia ktorých vtedajších kmeňov získal. Pomôžte si aj začiatočnými písmenami.

22. Najneskôr roku 907 zaniká Veľká Morava. Niektoré jej severnejšie položené hradiská (veľkomoravské dvorce) sú však zničené až o polstoročie neskôr. K nim patrí aj to, ktorého rekonštrukciu vidíte na obrázku. Na obrázku vidieť aj valcovitú cirkevnú stavbu.

Do odpoved'ového hárku správne napíšte

- A.** názov hradiska a
- B.** názov takejto valcovitej cirkevnej stavby.

23. Uhorský kráľ Štefan I. rozdelil územie krajiny na župy. Ich strediskami na území dnešného Slovenska sa stali bývalé veľkomoravské hradiská. Do odpoved'ového hárku správne vyberte tri z ponúkaných možností

Nitra, Martin, Ružomberok, Bratislava, Trnava, Starý Tekov, Levice

24. Do odpoved'ového hárku napíšte, v ktorom kláštore vznikol Nitriansky evanjeliár.

25. Do odpoved'ového hárku správne doplňte nasledujúci text.

Po vymretí kráľovského rodu Arpádovcov sa na uhorský trón dostali Anjuovci. Museli však o trón bojovať s rodom ...A..., ktorí mali majetok hlavne na východnom Slovensku a silným magnátom ... B ... zo západného Slovenska.

26. Uhorský kráľ Matej Korvín viedol množstvo útočných vojen. Do odpoved'ového hárku správne zapíšte z ponúknutých krajín tri, na ktoré útočil

Kyjevská Rus, Česko, Poľsko, Taliansko, Rakúsko, Litva

27. Do odpoved'ového hárku správne zapíšte jedným slovom

A. znovuzrodenie princípov antickej doby a

B. podmanenie a ovládanie slabších území niektorým veľkým, mocnejším štátom

28. Zo skomolených slov vytvorte mená a priezviská významných osobností námorských objavov a správne ich zapíšte do odpoved'ového hárku.

RICHHEN AVECMOREPL, MEOBARTOLO IAZD, COVAS AD AMAG, OFKRIŠT BUSKOLUM, RIGOAME CCIVESPU, AMVILI NTSBARE, NAOFER LHAESMAGA

29. Do odpoved'ového hárku správne doplňte nasledujúci text. Pomôžte si aj začiatočnými písmenami.

V najdlhšej náboženskej vojne v Európe v prvej polovici 17. storočia bojovali protestantské krajiny ... A..., ...B ..., ...C... proti katolíckym rakúskym a španielskym ... D... Vojna nemala jednoznačného víťaza.

Autori: doc. PhDr. Adriana Kičková, PhD, Mgr. Ľuboš Paller, Mgr. Štefan Podolinský

Recenzent: Mgr. Anna Žideková

Vydal: IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže, 2020

Slovenská komisia Dejepisnej olympiády